

มรดก ซิลซิล...

จัดการได้ ไม่ต้องรอรวย

- บริหารเงินแบบไหนแล้วมั่งคั่ง
- วางแผนเกษียณล่วงหน้าก่อนดีกว่า
- จัดการมรดกสไตส์ซิล...ซิล...
- กฎหมายมรดกที่ควรรู้
- พิณัยกรรม...ง่ายนิดเดียว
- กรณีศึกษาเกี่ยวกับมรดก
- อีกหลายเรื่องราวเกี่ยวกับทรัพย์สิน
ที่คุณควรรู้...

ปภาส แก้วกอบสิน

คำนิยม

มรดกซิลซิล จัดการได้ไม่ต้องรอรวย ถือเป็นหนังสือคุณภาพอีกหนึ่งเล่มที่ คุณปภาส แก้วกอบสิน ได้แต่งขึ้น จัดได้ว่ามีเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมแง่มุมต่างๆ ของการจัดการมรดก เริ่มด้วยการจัดการทรัพย์สินตั้งแต่เจ้าตัวยังมีชีวิตอยู่ ไปจนกระทั่งการเตรียมจัดทำมรดก ซึ่งผู้เขียนก็อธิบายวิธีที่คนทั่วไปสามารถดำเนินการได้เองโดยไม่สิ้นเปลือง อีกทั้งมีผลถูกต้องทางกฎหมาย นอกจากนี้ ยังได้นำเสนอหลักวิชาการหลายด้าน เช่น การเงิน การลงทุน และด้านกฎหมาย ตลอดจนมีแนวทางปฏิบัติ พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ ทำให้อ่านเข้าใจได้ง่าย จึงจัดเป็นหนังสือที่เป็นประโยชน์ไม่เพียงแต่สำหรับผู้ที่มรดกอยู่แล้ว แต่ยังเตรียมการเรื่องจัดการทรัพย์สินมรดกสำหรับผู้ที่คิดว่าจะมีทรัพย์สินมรดกในอนาคต หรือบุคคลทั่วไป หนังสือเล่มนี้จะให้แนวคิดและการเตรียมตัวที่เป็นประโยชน์เช่นกัน

ดร. วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาโครงสร้างระบบภาษี
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

คำนำ

“มรดกซิลซิล จัดการได้ไม่ต้องรอรวย” เป็นความในใจที่ตั้งใจจะสื่อถึงผู้ที่ได้อ่าน 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีทรัพย์สินมากมายร่ำรวยอยู่แล้ว กับกลุ่มที่ยังไม่ได้ร่ำรวยอะไร ซึ่งอาจมีความรู้สึกคล้ายผู้เขียนคือ หากเป็นอะไรไปก็ต้องการให้ลูกๆ ได้มรดก เหมือนที่เราเคยได้ยินจากคนอื่นๆ ไม่ได้หมายความว่าเราต้องการมรดกจากพ่อแม่ปู่ย่าตายาย แต่หากเลือกได้ ก็ต้องการจะมีไว้ให้ลูก และเรื่องราวในหนังสือเล่มนี้ จะเริ่มต้นจากการทำความเข้าใจถึงความจำเป็นของการวางแผนการเกษียณให้ตัวเองและคู่สมรสก่อน หลังจากนั้นจึงนำไปสู่การศึกษากฎหมายมรดก รวมถึงเรื่องราวปลีกย่อยที่เป็นปัญหาพบได้บ่อยๆ ในการจัดการมรดก แล้วสุดท้าย ผู้เขียนจะพาไปสู่กระบวนการวางแผนมรดก

เมื่อเกือบ 10 ปีที่แล้ว ผู้เขียนเริ่มต้นตั้งใจที่จะศึกษาหลักกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการมรดกของบ้านเรา เพื่อเป็นความรู้และประยุกต์ใช้กับงานของตัวเอง ด้วยความที่ไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร จึงไปหาซื้อหนังสือมาอ่าน ซึ่งมีให้เลือกหลากหลาย เมื่อเลือกได้เล่มที่หนาประมาณนี้กว่าๆ ก็เริ่มต้นอ่านด้วยความตั้งใจ แต่อ่านเท่าไรก็ไม่จบสักที เพราะไม่ใช่นักกฎหมาย ไม่เคย

เรียนนิติศาสตร์ อ่านไปก็แปลความกันไป รวมทั้งสอบถามจากลูกค้าที่เป็น
ทนายความ ซึ่งก็ได้ทราบว่า ต้องถามจากผู้มีประสบการณ์ตรง ไม่เช่นนั้น
ก็เหมือนกับว่าเราจะถามเรื่องวิชาคณิตศาสตร์ ประเภทตรีโกณมิติ (เริ่มไม่
คุ้นแล้วใช่ไหมคะ) หากเรียนจบมัธยมมานานหลายปี ก็คงลืมวิธีการที่เคย
เรียนไปหมดแล้ว เพราะไม่ได้นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้เราได้ข้อมูล
ที่ไม่ชัดเจน ประมาทว่า “น่าจะแบบนี้ แบบนั้น” ซึ่งหนังสือเป็นทฤษฎี ส่วน
ชีวิตจริงคือภาคปฏิบัติ

เมื่อมีความรู้ เพื่อไม่ให้เกิดอาการ “ลืม” และรู้สึกรู้ว่าเป็นสิ่งที่ผู้รู้
จะได้ประโยชน์ จึงต้องพยายามนำความรู้ที่มีไปบอกเล่าให้ใครก็ได้ที่นำ
จะได้ประโยชน์ได้ฟัง เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็น
สามารถต่อยอดความรู้ทางกฎหมาย และรายละเอียดในขั้นตอนปฏิบัติจริง
บวกกับการจัดอบรมกลุ่มย่อยเป็นประจำ จนถึงวันนี้ ผู้เขียนคิดว่าน่าจะ
เขียนหนังสืออีกสักเล่ม ที่รวบรวมเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับการวางแผนและ
จัดการมรดกด้วยภาษาที่เรียบง่ายตามสไตล์ที่เราถนัด และเป็นความ
ต้องการของตัวเองที่มองหาในอดีต แต่หาไม่พบ!

ก่อนหน้านี้นานนัก ผู้เขียนได้เขียนหนังสือ “ภาษี..ง่ายนิดเดียว”
เพื่อให้ผู้อ่านได้เปลี่ยนทัศนคติมุมมองเรื่องการวางแผนภาษีให้เป็นเรื่อง
ง่ายๆ ไม่ยุ่งยาก สามารถประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดการภาษีของ
ตัวเอง รวมถึงกิจการให้เกิดการประหยัดได้มากที่สุด ด้วยมุมมองความคิด
ที่เป็นระบบ และประยุกต์ได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่เอาเปรียบสังคม ถือเป็น
ส่วนหนึ่งของการวางแผนทางการเงิน และหนังสือเล่มนี้ก็จะช่วยให้มุมมอง
การวางแผนทางการเงินของคุณกว้างขึ้นด้วย

ผู้เขียนหวังอยู่ในใจว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การ
วางแผนทางการเงิน หรือการเตรียมการเพื่อจัดการมรดกของคุณได้รับ
ประโยชน์ในมุมมองที่สร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ประภาศ คงเอียด ผู้พิพากษาศาล
ฎีกาชั้นกลาง และ ดร.วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
พัฒนาโครงสร้างระบบภาษี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง
คุณพนัย-คุณวรรณิ์ ควรสถาพร และ คุณอรทัย สันติมหกุลเลิศ รวมถึง
ผู้ที่เคยให้ความรู้ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และประสบการณ์มา ณ โอกาสนี้ค่ะ

ปภาสร แก้วกอบสิน

ibolplanner@gmail.com

สารบัญ

เรื่องที่ 1

ไม่เตรียมเงินไว้ใช้ตอนเกษียณ...ลำบากแน่.....	19
โครงสร้างสังคมไทยเปลี่ยนไป.....	20
วิธีเก็บเงินและบริหารเงิน.....	25
1. เก็บก้อนไว้ถนอมต้น.....	25
2. เก็บต้นไว้ถนอมดอก.....	27
3. รายได้จากธุรกิจ.....	27
4. หาเงินบำนาญให้ตัวเอง.....	28

เรื่องที่ 2

ใช้ไม่หมด...ก็ตกทอดเป็นมรดก แล้วอะไรบ้างที่เป็นมรดก...31	
จัดทำทะเบียนทรัพย์สิน.....	33
เมื่อไรที่เรียกว่า “ตาย”.....	36
ศาลสั่งให้เป็นผู้สละบุญแล้ว...แต่ปรากฏตัว.....	38
อะไรบ้างที่เป็นมรดกตามมาตรา 1600.....	38
ทำไมต้องวางแผนมรดก.....	42
ถ้าเรายังไม่มีทรัพย์สินอะไร.....	42
ถ้ามีมรดกอยู่บ้าง.....	43
ถ้ารวยอยู่แล้ว.....	43
ทายาทตามมาตรา 1603.....	44

เรื่องที่ 3

ใครบ้างเป็นทายาทในการรับมรดก และได้คนละเท่าไร.....	47
ทายาทโดยพินัยกรรม.....	48
ทายาทโดยธรรม.....	50
ผู้รับมรดกแทนที่ (ทายาทของทายาท).....	51
ลำดับชั้นทายาทโดยธรรม.....	53
ลำดับที่ 1 - ผู้สืบสันดาน.....	53
ลำดับที่ 2 - พ่อแม่ที่ชอบด้วยกฎหมาย.....	57
ลำดับที่ 3 - พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน.....	60
ลำดับที่ 4 - พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน.....	61
ลำดับที่ 5 - ปู่ ย่า ตา ยาย.....	62
ลำดับที่ 6 - ลุง ป้า น้า อา.....	62

เรื่องที่ 4

พินัยกรรมทำเองง่ายนิดเดียว

แล้วทนายมักทำพินัยกรรมให้แบบไหน.....	65
พินัยกรรม.....	67
มี หรือไม่มี การทำพินัยกรรม.....	67
ผลบังคับใช้ของพินัยกรรม.....	68
กว่าจะเป็นพินัยกรรมต้องทำอย่างไร.....	68
รูปแบบพินัยกรรม.....	70
พินัยกรรมแบบธรรมดา.....	70
พินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับ.....	72
พินัยกรรมเอกสารฝ่ายเมือง.....	74
พินัยกรรมทำเป็นเอกสารลับ.....	79
พินัยกรรมแบบทำด้วยวาจา.....	79
พินัยกรรมที่คนไทยทำในต่างประเทศ.....	80
กำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับพินัยกรรมยกมรดกให้แก่ผู้อื่นไม่ได้.....	80
ทำพินัยกรรมเพราะถูกข่มขู่ หน้อฉล แล้วต้องการยกเลิก.....	81
สรุป.....	81

เรื่องที่ 5

สิทธิในการรับมรดก เสียสิทธิได้ไหม.....	83
เจ้ามรดกอาจตัดไม่ให้ทายาทได้มรดกโดยวิธีใดก็ได้.....	84
การสละมรดก.....	84
ผลของการสละมรดก.....	85

เรื่องที่ 6

เงินเธอ เงินฉัน เงินเรา และ หนี้เธอ หนี้ฉัน หนี้เรา.....	87
เงินเธอ เงินฉัน เงินเรา.....	88
เอาสินสมรสไปจ่ายค่าประกันชีวิต แต่ยกประโยชน์ให้แม่.....	90
หนี้เธอ หนี้ฉัน หนี้เรา.....	90
คู่สมรสไม่จดทะเบียน...จะได้อะไร.....	92

เรื่องที่ 7

จำเป็นหรือไม่ที่ต้องตั้งผู้จัดการมรดก.....	95
ใครบ้างเป็นผู้จัดการมรดกได้.....	96
ใครเป็นผู้จัดการมรดกไม่ได้.....	96
หน้าที่ของผู้จัดการมรดก.....	97
การรวบรวมทรัพย์สินของผู้จัดการมรดก.....	98
เป็นผู้จัดการมรดก...จะได้อะไร.....	100
ลำดับในการชำระหนี้ของกองมรดก.....	101
ลำดับการนำทรัพย์สินมรดกมาชำระหนี้.....	103
วิธีชำระหนี้.....	104
แบ่งยังไงให้ลงตัว.....	106
การทำสัญญาแบ่งมรดก.....	106
การสิ้นสุดการเป็นผู้จัดการมรดก.....	107
แบ่งมรดกแล้ว เพิ่งรู้ว่ามียกกรรม.....	108
สรุป.....	109

เรื่องที่ 8

อีกหลายเรื่องราวที่ควรได้รู้.....	111
กองมรดกที่ยังมิได้แบ่ง.....	111
รายได้ค่าเช่า.....	113
กิจการของครอบครัวจะสานต่ออย่างไรดี.....	115
เรื่องปลื้มก้อย่ออื่นๆ.....	119
ผู้ปกครองทรัพย์สิน กรณีผู้เยาว์รับมรดก.....	119
ศาลที่เคารพช่วยด้วย งานศพ แย่งกันรับซอง เกี่ยงกันจ่ายเงิน.....	120
พระภิกษุเป็นทายาท.....	122
ซื้อบ้าน ซื้อที่ดิน ใส่ชื่อลูกเป็นเจ้าของ แล้วต้องการขอคืน.....	122
ยืมชื่อใครก็ไม่รู้...เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท.....	123
มีไหมภาษีมรดก.....	124
การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมนิยมตามประมวลกฎหมายที่ดิน.....	128
ได้มรดกมาแล้ว เอาไปขายต้องเสียภาษีหรือไม่.....	128
กรณีศึกษา...เมียเก่า เมียใหม่ ลูกเก่า ลูกใหม่ แบ่งมรดกยังไง.....	130
แล้วถ้ามีมรดก แต่ก็มีหนี้สินเต็มไปหมด จะทำอย่างไร.....	131

เรื่องที่ 9

มรดกสร้างได้ ไม่ต้องรอรวย.....	133
ครอบครัวจะมีทางออกอะไรได้บ้าง.....	135
แล้วต้องจ่ายเท่าไร สำหรับไปทำประกันชีวิต.....	144
การจัดการทรัพย์สินมรดก.....	145
คุณสมบัติของผู้จัดการทรัพย์สินมรดก.....	145
การยื่นขอจัดการมรดก.....	146
เอกสารที่ใช้ร้องขอจัดการมรดก.....	146

ค่าใช้จ่ายในการร้องขอมรดก.....	147
ระยะเวลาการดำเนินการ.....	148
ข้อแนะนำในวันนัดไต่สวน.....	148
ลำดับคำถามในการไต่สวน.....	148
ผู้ตายต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำนาจ.....	149
บริการเสริมของศาลแพ่งกรุงเทพใต้.....	149
การยื่นคำร้องขอจัดการมรดก.....	154
เอกสารที่ใช้ในการยื่นคำร้องขอจัดการมรดก.....	155
สรุป.....	155

ไม่เตรียมเงินไว้ใช้ตอนเกษียณ... ลำบากแน่

ในอดีต...ผู้เขียนเองเติบโตจากครอบครัวชนบทปานกลาง มีพี่น้อง 4 คน อาศัยอยู่ตึกแถว 2 ชั้น นอนรวมกันทุกคนที่ชั้น 2 ครอบครัวอบอุ่นดี และมองเห็นบ้านของปู่ย่าตายายลุงป้าน้าอาที่เป็นแบบเดียวกันหมด อาศัยอยู่ในย่านเดียวกันสามารถเดินทางถึงกันได้ ความผูกพันระหว่างครอบครัวสูงมาก เราเห็นธรรมเนียมการเลี้ยงดูพ่อแม่ปู่ย่าตายาย รวมถึงผู้ใหญ่ในบ้าน เช่น ลุงป้าน้าอาที่ไม่ได้แต่งงาน และบางคนก็ไม่ได้ทำงานแต่ช่วยเลี้ยงหลานอยู่กับบ้าน เป็นเรื่องที่ปฏิบัติกันเป็นปกติ ญาติผู้ใหญ่บางคนแทบไม่มีเงินเก็บเลย ไม่ได้นึกถึงเงินที่ต้องเตรียมไว้ใช้ตอนแก่ เพราะส่วนมากก็จะได้เงินเดือนจากลูกหลานคนละเล็กคนละน้อย หรือบางครั้งเมื่อลูกออกไปทำงานหาเงิน ก็จะให้พ่อแม่ทุกบาททุกสตางค์ แล้วพ่อแม่ก็จะให้เงินไปใช้เหมือนได้เงินไปโรงเรียน จะซื้ออะไรก็ต้องขอต่างหาก ยามที่คนในตระกูลเจ็บป่วยใครพอจะมีเงินก็จะช่วยเหลือกันจ่าย นั่นเป็นเรื่องในอดีตที่ผ่านมาแล้ว ซึ่งผู้ใหญ่หลายท่านที่ผู้เขียนนึกถึงก็ได้ทยอยลาจากกันไปแล้ว

ผู้เขียนนึกถึงภาพในอดีตที่มีความสุขดีนะ แต่ถ้าวุ่นนี้ต้องกลับไปอยู่รวมกันแบบนั้น ก็ตอบได้เลยว่า “ไม่เอา” เพราะสังคมมันเปลี่ยนไปมาก เราต้องการความเป็นส่วนตัวสูง อ่านหนังสือก็ต้องการมุมเงียบๆ ในบ้าน เมื่อ

ทำงานที่บ้านก็ต้องการห้องส่วนตัวเพื่อสมองจะได้แล่น พ่อพี่น้องทุกคนมีครอบครัว แต่ละคนก็มีบ้านเป็นของตัวเอง ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องจึงเริ่มจางลง พ่อแม่พี่น้องไม่ได้อยู่ใกล้กันเหมือนตอนยังเด็ก ถ้าจะไปเยี่ยมพี่ชายสักครั้ง ต้องหาเวลาว่างทั้งวัน เพราะว่าอยู่ไกลกันและการจราจรก็ไม่ค่อยเป็นใจ

พี่น้อง 4 คนไม่มีใครทำงานกินเงินเดือน และไม่ได้ประสบความสำเร็จในธุรกิจทุกคน จังหวะชีวิตขึ้นๆ ลงๆ กันทั้งนั้น ทำให้พ่อแม่ได้รับเงินเดือนจากลูกไม่ทุกคนและไม่สม่ำเสมอ แม้พ่อแม่จะไม่ได้ลำบากอะไร แต่เราเองก็มาสะท้อนใจว่า หากพ่อแม่มีลูกแค่สองคน แล้วบังเอิญว่าไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานทั้งคู่ละ พ่อแม่จะเป็นอย่างไร เพราะท่านไม่ได้เก็บเงินไว้ให้ตัวเองกันเลย ถ้าเดินไปถามท่านว่า “ทำไมตอนยังทำงานได้ไม่เก็บเงินให้ตัวเอง” จะได้คำตอบทันทีว่า “มีปัญญาหาเงินเลี้ยงดู ส่งเสียให้เรียนได้ก็เก่งแล้ว ขึ้นเก็บให้ตัวเอง ลูกๆ ก็ไม่ต้องเรียนหนังสือกันพอดี”

แต่เราจะไม่ยอมให้ใครมาถามเราแบบนี้เด็ดขาด จริงไหมคะ เพราะยุคสมัยเปลี่ยนไป ค่าครองชีพสูงมาก หากมัวแต่ส่งเสียลูกเรียนโดยไม่เก็บเงินเพื่อให้ตัวเองไว้ใช้ตอนแก่ ก็เหมือนกำลังทำตัวเองให้เป็นภาระของลูกในอนาคต เชื่อว่าทุกคนคงคิดเหมือนกัน

โครงสร้างสังคมไทยเปลี่ยนไป

เมื่อโครงสร้างครอบครัวของสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก หากเราอยู่ในช่วงอายุ 40-50 ปี ส่วนใหญ่จะมีพี่น้องตั้งแต่ 3-4 คนขึ้นไป บางบ้านมีพี่น้องเป็นสิบคน ถ้าเรามีลูกเอง กลับมีกันแค่ 1-2 คน คนที่อายุ 40-50 ปี ส่วนใหญ่พ่อแม่ก็เกษียณหมดแล้ว และเป็นคนที่อยู่ในวัยทำงาน จ่ายค่าภาษีให้ชาติ ภาระค่าใช้จ่ายมีรอบตัว ตั้งแต่รับภาระเลี้ยงดูพ่อแม่ เลี้ยงดูลูกที่

อยู่ในยุคแข่งขันกันเรียน ค่าเรียนกวดวิชาแพงกว่าค่าเทอมเสียอีก อีกทั้งยังต้องเตรียมเก็บเงินให้ตัวเองตอนแก่เพราะไม่หวังว่าลูกจะเลี้ยงดูเรา แล้วก็ไม่ต้องอยากเป็นภาระของลูก สภาพของคนรุ่นนี้จึงคล้ายแซนด์วิช ที่ตัวเองอยู่ตรงกลางระหว่างภาระค่าใช้จ่ายของตัวเอง พ่อแม่ และลูกๆ

ในอนาคต คนกลุ่ม Baby Boomer (เกิดก่อนปี พ.ศ. 2507) ซึ่งเกิดหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อทยอยกันเกษียณอายุ รายได้ที่เป็นภาษีของชาติจากคนรุ่นนี้ จะเปลี่ยนเป็นรายได้จากรุ่นลูกของเขา ซึ่งมีจำนวนคนทำงานน้อยลงไปกว่าครึ่งจากปัจจุบัน เพราะว่าการมีลูกน้อยลงนั่นเอง โห! เราเริ่มเห็นภาพในอนาคตกันแล้วว่า จะมีคนวัยทำงานสองคนหาเงินจ่ายภาษีให้ประเทศ เพื่อพัฒนาและหาสวัสดิการให้คนแก่สามคน เป็นสัดส่วนหาสองคนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของคนสามคน บางคนบอกว่าไม่ใช่ 2:3 แต่จะเป็น 1:3 ซึ่งนโยบายใหม่ของรัฐบาลในอนาคตอาจจะกลายเป็น “ใช้มากกว่าหา” ฉะนั้นมาลองตอบคำถามเหล่านี้กัน

- ใครคิดว่าตัวเองจะทำงานจนตาย ยกมือขึ้น
- ใครคิดว่าตัวเองจะเกษียณได้อย่างมีความสุขโดยไม่ต้องเตรียมตัว ยกมือขึ้น

ถ้าคำตอบของเราคือ... “ไม่” นั่นก็แปลว่า...

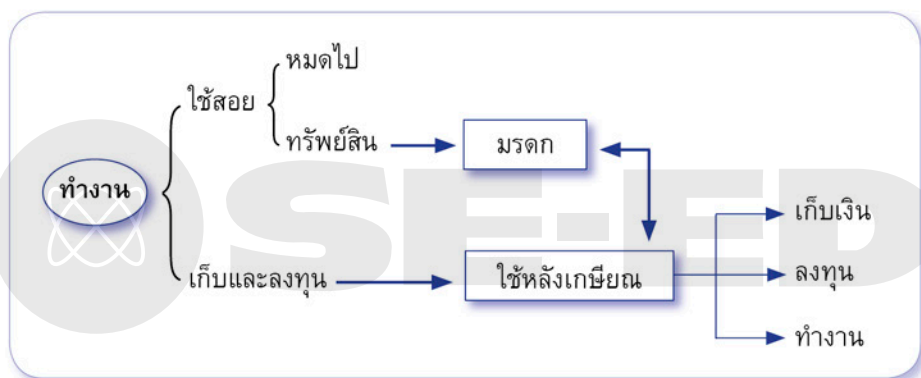
เราไม่ต้องการทำงานจนวันตาย (ตอนชราภาพแล้ว ไม่มีแรงจะทำงานหรืออยากทำ แต่ไม่มีใครอยากจ้าง) และเรารู้ว่า วันที่ต้องหยุดทำงานโดยมีความสุขกับวัยพักผ่อน เราต้องเตรียมเงินให้มากพอ แม้เงินไม่ใช่สิ่งที่สำคัญที่สุด แต่คนส่วนใหญ่ก็ยอมรับว่า ในสังคมทุกวันนี้หาความสุขได้ยาก หากปราศจากเงิน!

ถ้าเป็นเช่นนั้น จากนั้นไปคนที่ทำงานล้าวนแล้วแต่จะต้องมีเป้าหมายที่สำคัญ ไม่แพ้การทำสิ่งเหล่านี้

- สร้างฐานะ หรือหลักทรัพย์
- สร้างธุรกิจ
- เคลียร์หนี้
- ส่งลูกเรียน
- เลี้ยงดูพ่อแม่

นั่นคือการเก็บเงินสดให้มากพอ หรือหาแหล่งเงินที่มั่นคงพอ เพื่อการเลี้ยงดูตัวเองและคู่สมรส (หากมี) หลังจากเกษียณสัก 20 หรือ 30 ปี (ถ้าโชคดีที่เรามีอายุยืนยาว)

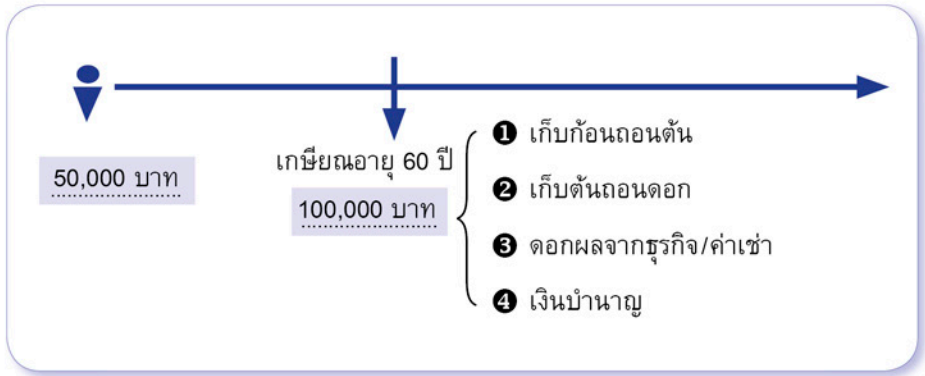

ทุกวันนี้เราต่างทำงานหาเงินแล้วก็นำไปใช้สอยกัน เงินที่ใช้มีทั้งส่วนที่หมดไป ส่วนที่กลายเป็นทรัพย์สิน และส่วนของเงินเก็บ + เงินลงทุนซึ่งจะแปรสภาพเป็นเงินสดไว้ใช้จ่ายในวันข้างหน้า

- วันเกษียณอายุ เราใช้จ่ายจากเงินที่เก็บออมในวัยทำงาน
- เงินบางส่วนก็มาจากเงินลงทุน ไม่ว่าจะในรูปแบบการเล่นหุ้นจากการซื้อบ้านให้เช่า ฯลฯ

- บางคนเป็นเจ้าของกิจการเองก็ไม่ต้องเกษียณทำงานไปเรื่อยๆ และบางคนก็ทำเพื่อแก้เหงา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัย “เงินสด” ว่ามีมากเพียงพอแค่ไหน

วิธีการในการเตรียมรายได้ก่อนนี้แบบง่ายๆ โดยไม่ต้องพึ่งสูตรคำนวณทางการเงินก็คือ การกำหนดตัวเลขปัจจุบันและปรับปรุงด้วยค่าเงินเพื่อ เรามาลองสมมติว่า

- ถ้าพຽ່งนี้จะเกษียณอายุ ต้องการรายได้เดือนละเท่าไรเพื่อใช้จ่ายในการกินอยู่และค่ารักษาพยาบาล (สมมติ 50,000 บาท)
- ค่าเงินเพื่อจะทำให้เงินด้อยค่าลง ถ้าจะกินอยู่แบบเดือนละ 50,000 บาท ปัจจุบันคงจะต้องเตรียมรายได้สำหรับอนาคตประมาณเดือนละ 100,000 บาท เพราะค่าเงินตกนั่นเอง สำหรับค่าใช้จ่ายบางอย่างเป็นเงินเพื่อ 100 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่บางอย่างกลับถูกลง เห็นได้จากค่าโทรศัพท์มือถือ ยิ่งใช้ยิ่งถูก เพราะผู้ขายแข่งกันทำโปรโมชั่น ผู้บริโภคก็เลยสบายไป

ตารางแสดงการวางแผนการเกษียณอายุ

วางแผนการเกษียณอายุ					
อายุปัจจุบันคือ		40	ปี		
อายุที่ต้องการเกษียณ		60	ปี		20 ปี
ลำดับ	รายจ่าย หลังเกษียณ	ค่าใช้จ่าย ประจำ	ค่าใช้จ่าย ปัจจุบัน	ดอกเบี้ย เงินเพื่อ	ค่าใช้จ่าย หลังเกษียณ
		บาท/เดือน	บาท/ปี	3%	บาท/ปี
1	ค่าอาหาร เสื้อผ้า	10,000	120,000		216,733.35
2	ค่าใช้จ่ายในบ้าน เช่น น้ำ, ไฟ, โทรศัพท์	5,000	60,000		108,366.67
3	ค่ารักษาพยาบาล - ประจำ	5,000	60,000		108,366.67
4	ค่ารักษาพยาบาล - ฉุกเฉิน	10,000	120,000		216,733.35
5	ค่าใช้จ่ายส่วนตัว - ท่องเที่ยว	5,000	60,000		108,366.67
6	ค่าดูแลลูกหลาน	2,000	24,000		43,346.67
7	ค่าซ่อมแซมบ้าน	2,000	24,000		43,346.67
8	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการ เดินทาง	10,000	120,000		216,733.35
9	การกุศล - ภาษีสังคม	2,000	24,000		43,346.67
10	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	5,000	60,000		108,366.67
รวม		56,000	672,000		1,213,706.75

จากตารางเป็นการคำนวณกองทุนเพื่อการเกษียณอายุ ดังนี้

- แยกค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้แต่ละรายการ แต่ละเดือนรวม 56,000 บาท

- คุณด้วย 12 เดือน ได้ค่าใช้จ่ายแต่ละรายการต่อปี รวมแล้ว 672,000 บาท
- คำนวณเพิ่มด้วยอัตราเงินเฟ้อที่ประมาณ 3 เปอร์เซ็นต์/ปี ได้ค่าใช้จ่ายหลังเกษียณที่รวมเงินเพื่อแต่ละรายการ
- ได้ผลรวมของค่าใช้จ่ายหลังเกษียณแต่ละปี 1,213,707 บาท
- หลังจากนั้น เราจะสมมติว่า เงินเพื่อหลังจากนั้น = ผลตอบแทนจากการลงทุน
- ระยะเวลาที่ต้องการจะเตรียมไว้ใช้คือ 20 ปี จะได้เงินที่ต้องเตรียมไว้สำหรับอนาคต $(1,213,707 \times 20) = 24,274,135$ บาท

สรุปตามตารางที่เราสมมติได้ว่า เราจะต้องมีเงินสดเตรียมไว้ใช้สำหรับอนาคตหลังเกษียณตั้งแต่อายุ 60 ถึงอายุ 80 ปี เป็นเงิน 24 ล้านบาท ไม่เช่นนั้นเราก็ต้องเตรียมรายได้สำหรับใช้จ่ายปีละ 1.2 ล้านบาท แล้วเงินจำนวนนี้จะมาจากไหน

ถ้ารายได้หลังเกษียณเป็นเรื่องสำคัญแล้วละก็ เรามาดูการสำรวจรายได้หลังเกษียณของคนทั่วไปกัน โดยมีรายได้มาจากแหล่งในหัวข้อต่อไปกันได้เลย

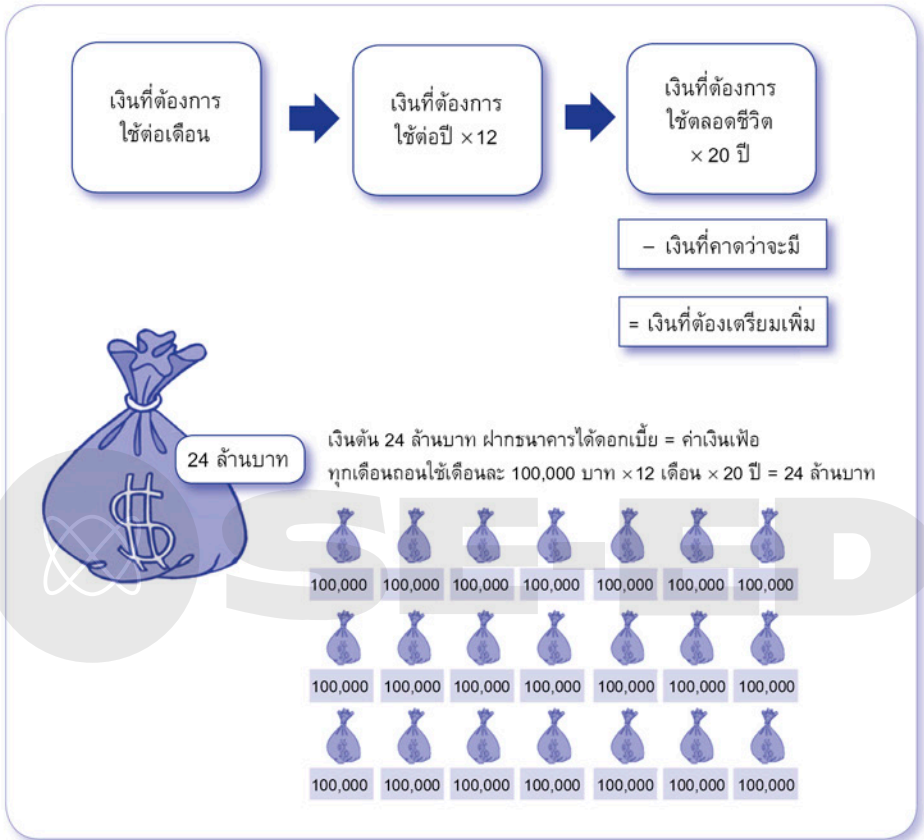
วิธีเก็บเงินและบริหารเงิน

1. เก็บก้อนไว้ถอนต้น

ความหมายคือ เก็บเงินก้อนหนึ่งให้มากพอ แล้วถอนใช้ทุกๆ เดือน เดือนละเท่าๆ กัน เช่น

ต้องการใช้จ่ายเดือนละ 100,000 บาท คิดเป็นปีละ 1.2 ล้านบาท หากต้องการใช้ 20 ปี ก็ต้องเตรียมไว้ 24 ล้านบาท โดยสมมติฐานว่าผลตอบแทนที่จะได้จากเงินก้อน 24 ล้านบาท เท่ากับอัตราเงินเฟ้อ

ถ้าเราต้องเตรียมเงิน 24 ล้านบาท ซึ่งเป็นเงินที่เราต้องเตรียมไว้ใช้ในอนาคต โดยอาจมาจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินลงทุน RMF, LTF ฯลฯ รวมกันประมาณ 5 ล้านบาท ก็จะขาดเงินที่ต้องเตรียมเพิ่มอีก 19 ล้านบาท

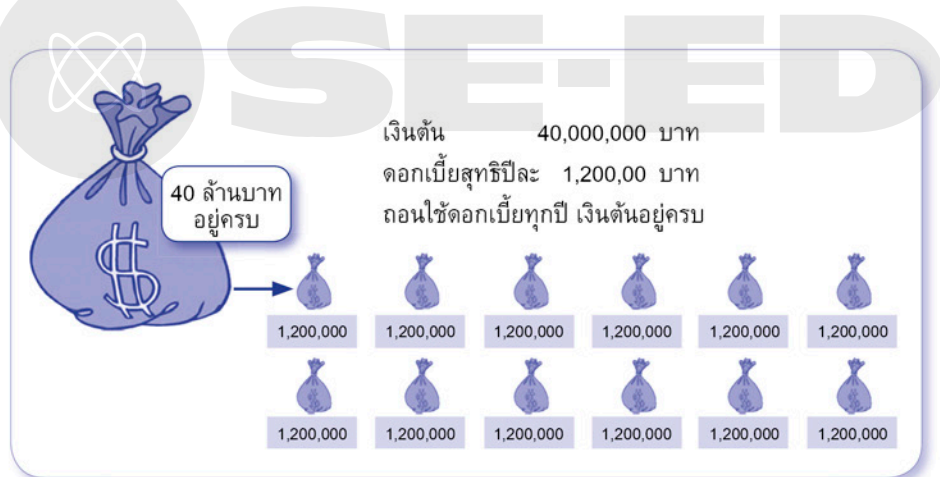

2. เก็บต้นไว้ถอดอก

ความหมายคือ เก็บเงินก้อนหนึ่งให้มากพอ เพื่อนำไปลงทุนให้ได้ผลตอบแทนที่แน่นอนปีละ 1.2 ล้านบาท แล้วเงินก้อนอยู่ครบ ซึ่งน่าจะเป็นวิธีที่ให้ความสบายใจมากที่สุด เช่น ต้องการดอกเบี้ยยปีละ 1.2 ล้านบาท หลังหักค่าภาษีแล้ว และสมมติอัตราผลตอบแทนหรือดอกเบี้ยยปีละ 3 เปอร์เซ็นต์ (สุทธิหลังภาษี) ต้องใช้เงินต้น $1,200,000/3\% = 40$ ล้านบาท เราต้องมีเงิน 40 ล้านบาท เมื่อเกษียณ

หรือถ้าดอกเบี้ยยเปลี่ยนเป็น 2 เปอร์เซ็นต์ ต้องมีเงินต้น $1,200,000/2\% = 60$ ล้านบาท เราต้องมีเงิน 60 ล้านบาทเมื่อเกษียณ แบบนี้น่าสนใจ แต่เห็นตัวเลขแล้วอาจถอดใจไปเลย เพราะต้องเก็บแบบตั้งใจจริงๆ และมีวินัยอย่างมาก

สูตรในการหาเงินต้นคือ ดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนที่คาดหวังหารอัตราดอกเบี้ย หรือหารอัตราผลตอบแทน

3. รายได้จากธุรกิจ

ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจส่วนตัวในรูปแบบบริษัท บ้านเช่า เล่นหุ้น ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นเงินที่ได้จากการลงทุนทั้งสิ้น ต้องใช้ความสามารถในการเลือก

ลงทุน และยังมีปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้อีกมาก ตัวอย่างเช่น ธุรกิจห้องเช่าก็ต้องมีทำเลที่ดี มีคนเช่าเกือบเต็มตลอดเวลา ไม่มีปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงรุนแรง ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนมากก็คือ ในอดีตหากเรามีตึกแถวริมถนนให้เช่าทำเลแถวสี่แยกต่างๆ เมื่อก่อนถือเป็นทำเลทอง คนสัญจรไปมามาก แต่ปัจจุบันเกือบทั้งหมดนั้นจอดรถไม่ได้ จึงไม่เป็นที่นิยมของผู้เช่าอีกต่อไป เราจึงเห็นอาคารพาณิชย์ใหม่ๆ ตามสี่แยกหลายแห่งในกรุงเทพฯ

แม้จะเป็นรายได้จากธุรกิจส่วนตัว ก็มีปัจจัยเสี่ยงอีกว่า ธุรกิจนั้นยังเติบโตในตลาดอยู่หรือไม่ พนักงานซื้อสตั๊ดใหม่ เก็บเงินจากลูกหนี้ได้หรือไม่ อย่างไรก็ดี ทางเลือกนี้ก็ยังคงเป็นทางเลือกที่ดีในการเตรียมรายได้เพื่ออนาคต เพียงแต่ว่าเราต้องมองปัจจัยทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังคำพังเพยที่ว่า อย่าใส่ไข่ไว้ในตะกร้าเดียวจนหมด เพราะหากตะกร้าตกไปไข่ก็แตกแตก ทรัพย์สินทั้งหมดก็จะหมดค่าไป

4. หาเงินบำนาญให้ตัวเอง

บำนาญเป็นเงินได้ที่กำหนดจำนวนเงินได้แน่นอน เช่น เงินช่วยเหลือคนชราเดือนละ 500 บาท เงินบำนาญจากกองทุนประกันสังคม เงินรายปีจากกรมธรรม์ประกันชีวิตบางแบบ ผู้เขียนเองก็มีเงินรายปีจากกรมธรรม์ประกันชีวิตที่จะได้รับตอนเกษียณอายุปีละประมาณ 500,000 บาท โดยที่เงินต้นยังอยู่ครบ ซึ่งก็เป็นความถนัดของแต่ละคนว่าจะบริหารเงินของตัวเองอย่างไร มันมีทั้งข้อดีและข้อเสียแบบนี้

ข้อดีของการออมเงินผ่านรูปแบบกรมธรรม์แบบบำนาญ

- เบี้ยประกันแต่ละปีสามารถลดหย่อนภาษีได้สูงสุด 300,000 บาท /ปี หากเป็นไปตามเงื่อนไขของกรมสรรพากร นั้นหมายถึง หากเงินได้เราเสียภาษีปีละ 20 เปอร์เซ็นต์ เราก็ประหยัดภาษีได้สูงสุด 60,000 บาท/ปี ซึ่งได้แน่ๆ และดีกว่าการลงทุนแบบอื่น เพราะได้ความคุ้มครองด้วย

- มีรับประกันเงินบำนาญให้เรา ทำให้รู้ล่วงหน้าได้ว่า วันไหน ปีไหน จะได้เงินเท่าไร
- คຸ້ມครองชีวิตเพื่อเป็นหลักประกันมรดกให้ครอบครัวตั้งแต่เริ่มโครงการ

ข้อเสียของการออมผ่านรูปแบบกรมธรรม์แบบบำนาญ

- ผลตอบแทนไม่หวือหวาเมื่อเทียบกับจังหวะการลงทุนที่ดีๆ เช่น การลงทุนในตลาดหุ้น แต่ผู้เขียนเองก็ไม่เคยทุ่มสุดตัวกับการเล่นหุ้น เพราะเราแบ่งพอร์ตการลงทุนและการออมแยกจากกัน และบางครั้งเมื่อถึงเวลาต้องชำระค่าเบี้ยประกัน บังเอิญไปชนกับภาระอื่นๆ เข้า เราก็จะรู้สึกว่างเปล่าประกันมันเป็นเรื่องจริง แต่พอผ่านไป แล้วหันกลับมาดูก็จะรู้สึกว่างดีเหมือนกันมีคนคอยทวงให้เก็บเงินให้ตัวเอง ถ้าเงินพวกนั้นอยู่ในบัญชีธนาคาร ปานนี้คงต้องร้องเพลง “ไม่เหลืออะไรเลย” เพราะเราเป็นคนเก็บเงินก้อนไม่อยู่ คือค่อยๆ เก็บได้ แต่พอได้เงินก้อนใหญ่ ก็มักมีเรื่องให้เอาไปใช้ได้เสมอ

มาลองเปรียบเทียบดูสิ

ฝากธนาคาร ⇨ ดอกเบี้ยเสียนภาษี + ดอกเบี้ยไม่แน่นอน

ฝากประกัน ⇨ เบี้ยประกันลดหย่อนภาษี + บำนาญแน่นอน

วิธีการเก็บเงินและบริหารเงิน ผู้เขียนคงไม่แนะนำอะไรมากไปกว่า การขอแสดงความเห็นว่า ทั้งสี่วิธีมีข้อดีและข้อเสียต่างกัน จึงควรใช้หลายๆ วิธีการรวมกัน เพราะปัจจัยที่แตกต่างกันของแต่ละคนนำมาซึ่งการลงทุนที่เหมาะสมในแบบของตัวเอง ฉะนั้น จึงไม่ควรเลียนแบบผู้อื่นทั้งหมด เช่น

- บางคนไม่มีความรู้เรื่องการลงทุนเลย เมื่อได้ผลตอบแทนมาก แต่ก็เสี่ยงมาก เขาก็อาจยอมรับไม่ได้
- บางคนเล่นหุ้นเป็นงานประจำ จะให้เก็บก้อนถอนต้น คือแนะนำให้ฝากธนาคารเป็นหลัก เขาก็คงรับไม่ได้เช่นกัน เพราะผลตอบแทนต่ำ และไม่ตื่นเต้น
- บางคนบอกว่า ประกันชีวิตไม่เอา เพราะผลตอบแทนต่ำ ในขณะที่บางคนบอกว่า ผลตอบแทนแน่นอนดี แถมได้ความคุ้มครองประมาณว่า ชั่วแต่ชั่ววี
- บางคนบอกว่า ซื้อบ้านปล่อยเช่าดีกว่า ได้ค่าเช่ามาผ่อนค่าบ้าน แถมยังมีลุ้นว่าราคาอาจขยับได้อีก ในขณะที่บางคนบอกว่า ไม่เอาหรอก ชี้แจงทะเลาะกับผู้เช่า แถมบางครั้งค่าเช่าก็ไม่ได้รับ พอตอนจะย้ายไปยังถูกขโมยสายไฟ แถมเอาเหล็กตัดหน้าต่างไปด้วย (ผู้เขียนโดนกับตัวเองมาแล้ว) อันนี้ก็นานาจิตตังค์ละ

เห็นตัวเลขและวิธีการเตรียมรายได้ตอนแก่ตัวแล้ว คงปฏิเสธไม่ได้ว่า มันต้องใช้เงินมากจริงๆ ในการดูแลตัวเองและคู่สมรส แค่เริ่มต้นคำนวณขั้นตอนแรกบางคนแค่หารายได้ที่ต้องใช้ในแต่ละเดือนรวมค่าเงินเฟ้อก็ถอดใจซะแล้ว ลองนึกดูว่าแล้วถ้าไม่ได้ตระเตรียมอะไรเลย เก็บเงินไปเรื่อยๆ ส่งลูกเรียนไปเรื่อยๆ พอลูกเรียนจบ เราก็เกษียณ พอหันมามองเงินเก็บของตัวเองที่จะใช้กันสองคนตายาย เอ้า! มีไม่กี่ล้านเอง ใช้ไม่ถึง 10 ปีก็หมดแล้ว และยังไม่ได้เผื่อค่ายาความดัน เบาหวาน อาหารเสริม ค่าทำฟันแล้วเผื่อต้องเข้าโรงพยาบาลอีก ปัจจุบันใครเข้าโรงพยาบาลแต่ละครั้ง เงินแสนนี่กระเด็นออกจากกระเป๋าในพริบตาเลย แล้วตอนแก่ๆ ละ ต้องเตรียมไว้สักเท่าไรจึงจะพอ

อย่าช้าเลย...รีบวางแผนการเก็บเงินให้ตัวเองกันเถอะ

มรดก *ซิดซิด...*

จัดการได้ไม่ต้องรอรวย

เครื่องมือที่ช่วยให้คุณสามารถวางแผนทางการเงินให้ก้าวสู่อิสรภาพทางการเงิน รวมทั้งยังช่วยเตรียมการเพื่อจัดการมรดกของคุณให้ได้ประโยชน์สูงสุดและสร้างสรรค์มากขึ้น ด้วยมุมมองแนวคิดที่เป็นระบบ จึงทำให้การจัดการมรดกเป็นเรื่องง่ายๆ โดยเริ่มต้นจากการทำความเข้าใจถึงความจำเป็นในเรื่องการวางแผนเกษียณให้ตัวเองหรือคู่สมรสก่อน จากนั้นจึงนำไปสู่การศึกษากฎหมายมรดก และปัญหาปลีกย่อยที่พบได้บ่อยๆ ในการจัดการมรดก พร้อมมีกรณีศึกษาให้เข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ประวัติผู้เขียน

• ปภาส แก้วกอบสิน •

การศึกษา

CEO-MBA สาขาการภาษีอากร มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

การทำงาน

ปี พ.ศ. 2533 - ปัจจุบัน

- กรรมการบริษัท โอโดล แอดไวเซอร์ จำกัด - ธุรกิจฝึกอบรม
- กรรมการบริษัท โอโดล แพลนเนอร์ ไลฟ์อินชัวร์รันส์โบรกเกอร์ จำกัด - นายหน้าประกันชีวิต
- ที่ปรึกษาภาษีอากร - บริษัทและห้างหุ้นส่วนต่างๆ มากกว่า 10 ปี
- วิทยากรบรรยาย ปี พ.ศ. 2548 ถึงปัจจุบัน อาทิ หลักสูตรวางแผนการเกษียณและจัดการมรดก (Estate Planning), หลักสูตรวางแผนภาษีรทบวงจร (Tax Planning), หลักสูตรวางแผนภาษีขั้นสูง (Tax Advance), หลักสูตรการประกันชีวิตสำหรับธุรกิจ, หลักสูตรสำหรับนักวางแผนการเงิน
- รับวางแผนภาษีบุคคลธรรมดา - ห้างหุ้นส่วน - บริษัทจำกัด, รับวางแผนการเงินมรดก และให้คำแนะนำในการจัดทำพินัยกรรม

ISBN 978-616-08-0439-9

9 786160 804399

150 บาท